

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲ TYRIMŲ TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 6, LT-01105 Vilnius,

tel. 8 706 63 335, el. p. dokumentai@stt.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188659948

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai

El. p. bendrasisd@vrm.lt

2022-07- Nr.

I 2022-06-09 Nr. 1D-3498

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Susipažinome su derinimu pateiktais Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo projektu (toliau – VTĮ projektas), Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus darbuotojų registro įstatymo projektu (toliau - Darbuotojų registro įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio įstatymo projektu (toliau – Bazinio dydžio įstatymo projektas) ir su jais susijusiais įstatymų projektais (toliau visi kartu – Projektai).

Iš kartu su Projektais pateikiamo VTĮ projekto ir su juo susijusių įstatymo projektų aiškinamojo rašto (toliau – Aiškinamasis raštas), Valstybės tarnybos pertvarkos koncepcijos (toliau – Koncepcija) matyti, jog pateiktais Projektais siekiama išspręsti viešajame sektoriuje – visų pirma valstybės tarnyboje – esančias problemas (vadovų korpusas, atlyginimai, atrankos, kt.). Sutinkamai su tuo teikiame keletą pastebėjimų:

1. Bazinio dydžio įstatymo projekto 4 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog šis įstatymas įsigalioja 2023 m. sausio 1 d., kas reiškia, jog pareiginės algos (atlyginimo) bazinis dydis, siejamas su vidutiniu mėnesiniu šalies darbo užmokesčiu dydžiu, valstybės tarnautojams bus taikomas nuo 2023 m. sausio 1 d. To paties straipsnio 4 dalyje numatyta, jog STT pareigūnų (o taip pat ir kitų žvalgybos, vadovybės apsaugos tarnybos, prokurorų, statutinių valstybės tarnautojų) pareiginėms algoms naujas bazinis dydis bus taikomas tik nuo 2024 m. sausio 1 d. Tokiu būdu pagal teikiamus Projektus susidarys situacija, kai laikotarpiu nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 gruodžio 31 d. tiek STT pareigūnai, tiek kiti pareigūnai bei tarnautojai, kuriems taikoma Bazinio dydžio įstatymo projekto 4 straipsnio 4 dalyje numatyta išimtis, atsidurs prastesnėje padėtyje negu kiti viešojo sektoriaus darbuotojai, kuriems bus taikomas naujas pareiginės algos (atlyginimo) bazinis dydis.

Suprantamas planuojamų įgyvendinti pokyčių dydis ir apimtis, tačiau siekiant išvengti nelygiavertės padėties, o taip pat įvertinant STT specifinį statusą ir būtinybę veikti kaip nepriklausoma ir depolitizuota institucija, ketiname peržiūrėti STT pareigūnų darbo užmokesčio sistemą ir artimu metu pateikti Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo (toliau – STTĮ) pakeitimo projektą, atliepiantį planuojamų VTĮ ir susijusių teisės aktų pakeitimų tikslus ir esmę atsižvelgiant į STT specifiką bei esamą situaciją, kurie sudarytų prielaidas naujo reguliavimo taikymui nuo 2023 m. sausio 1 d.

2. Papildomai norime atkreipti dėmesį, jog Bazinio dydžio įstatymo projekto 3 straipsnio 2 dalyje numatyta, jog pirmą kartą bazinis dydis peržiūrimas 2026 metais. Atsižvelgiant į argumentus, kuriais grindžiamas pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio siejimas su vidutinio darbo užmokesčiu, šios dienos ekonominę situaciją ir prognozes, svarstyтина, ar toks

tikslus numatytas bazinio dydžio peržiūrėjimo laikas neužkirstų kelio ateityje tinkamai ir laiku atliepti darbo užmokesčio pokyčius rinkoje.

3. Siūlome detalizuoti ir aiškiau apibrėžti nuostatą, jog tvirtinamas naujas pareiginės algos (atlyginimo) bazinis dydis negali būti mažesnis už esamą bazinį dydį, išskyrus atvejus, kai iš esmės pablogėja valstybės ekonominė ir finansinė būklė dėl krizių ar kitų ypatingų aplinkybių atvejais (Bazinio dydžio įstatymo projekto 3 straipsnio 3 dalis). Siūlome įstatyme detalizuoti ir atskleisti kitų ypatingų aplinkybių turinį, kuris sudarytų prielaidas spręsti dėl bazinio dydžio mažinimo plačiąja prasme.

4. Iš pateiktų derinti Projektų matyti, jog kuriamas viešojo sektoriaus darbuotojų registras, reorganizuojant (sujungiant) Valstybės tarnautojų registrą ir Vidaus reikalų pareigūnų registrą (Darbuotojų registro įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalis), kurio objektas ir valstybės pareigūnai (Darbuotojų registro įstatymo projekto 5 straipsnio 1 dalies 2 punktas). Pažymėtina, jog STT nenumato ateityje teikti duomenų naujai kuriamam viešojo sektoriaus darbuotojų registru, nes detalūs STT žmoniškųjų išteklių duomenys priskirtini valstybės ar tarnybos paslapties kategorijai (Darbuotojų registro įstatymo projekto 5 straipsnio 3 dalis).

Šis raštas nėra teisės aktų projektų antikorupcinis vertinimas, atliekamas Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio numatyta tvarka.

Papildomai atkreipiame dėmesį į 2018 m. balandžio 18 d. antikorupcinio vertinimo išvadą¹ Nr. 4-01-3014, kurioje buvo pateiktos pastabos ir pasiūlymai Valstybės tarnybos įstatymui², taip pat į tai, kad 2020 – 2021 m. buvo atlikta korupcijos rizikos analizė centralizuotos valstybės tarnautojų atrankos organizavimo ir vykdymo veiklos srityje³. Siekiant mažinti nustatytas korupcijos rizikas, 2022 m. gegužės 4 d. raštu Nr. 4-01-3811 Vidaus reikalų ministerijai pasiūlyta vykdomos valstybės tarnybos reformos metu atsižvelgti į likusius neįgyvendintus pasiūlymus ar numatyti alternatyvias jų įgyvendinimo priemones.

Direktorius

Žydrūnas Bartkus

Mantas Žemaitis, tel. (8 706) 62 754, mantas.zemaitis@stt.lt

Goda Kuznecovaitė, tel. (8 663 140 29), goda.kuznecovaite@stt.lt

Mindaugas Guščius, tel. (8 706 63 353), mindaugas.guscious@stt.lt

¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/cddb0df046aa11e88151f16ae94c33e2?positionInSearchResults=2&searchModelUID=1157c018-f7e2-40ab-a325-23752299d176>

² siūlymas tikslinti VTĮ nuostatas, išbraukiant galimybę uždraudus dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija laikinai perkelti į įstaigos vadovo pareigas; siūlymas nustatyti, kad visais atvejais, kuriais pagal VTĮ nuostatas atleidžiamam valstybės tarnautojui ar įstaigos vadovui priklausytų išeitinė išmoka, ji būtų pradedama mokėti praėjus mėnesiui nuo valstybės tarnautojo atleidimo dienos ir mokama kas mėnesį lygiomis dalimis. Išmokos mokėjimas būtų nutraukiamas, jeigu asmuo pradeda eiti valstybės tarnautojo pareigas ar priimamas į darbą pagal darbo sutartį toje pačioje valstybės ar savivaldybės įstaigoje.

³ 2021-01-29 raštas Nr. 4-01-661. Prieiga internete: <https://www.stt.lt/korupcijos-prevencija/korupcijos-rizikos-analizes/atliktos-korupcijos-rizikos-analizes/7471/act993>